



Crna Gora
Ministarstvo prosvjete



CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

STANDARD ZANIMANJA

ZIDAR/ ZIDARKA

SADRŽAJ

1.	OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2.	TIPičNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3.	KLJUčNI POSLOVI.....	4
	3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
	3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	5
	3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	7
	3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	14
	3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	15
	3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	15
	3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	16
	3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA	17
	3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE.....	18
	3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	19
	3.11. GRUPA POSLOVA: OčUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	20
4.	OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	23
5.	REFERENTNI PODACI.....	24

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: ZIDAR/ ZIDARKA

NIVO: III

OPIS ZANIMANJA:

Zidar obavlja poslove zidanja elemenata objekta zidarskim blokovima i kamenom, malterisanja unutrašnjih i spoljašnjih površina objekta kao i završne obrade svježe ugrađenog betona. Izrađuje cementne podloge i sve vrste slojeva za pad. Vršiti ugradnju prefabrikovanih elemenata u niskogradnji. Može biti angažovan za izvođenje jednostavnih tesarskih i armiračkih radova. Primjenjuje postupke i mjere zaštite i zdravlja na radu i zaštite okoline.

KOMPETENCIJE

Zidar:

- Planira i organizuje sopstveni rad za realizaciju poslova zidanja
- Priprema resurse za realizaciju poslova zidanja
- Priprema radno mjesto za realizaciju poslova zidanja
- Zida elemente objekta zidarskim blokovima i kamenom
- Malteriše unutrašnje i spoljašnje površine objekata
- Vršiti završnu obradu svježe ugrađenog betona u pozicije predviđene projektom
- Izrađuje cementne podloge i slojeve za pad na elementima objekta
- Vršiti ugradnju prefabrikovanih elemenata u niskogradnji
- Izvodi jednostavne tesarske i armiračke radove
- Obavlja nabavku materijala, opreme potrebnih za realizaciju radnog zadatka
- Izrađuje radnu dokumentaciju prema propisanoj proceduri
- Vršiti nadzor nad aktivnostima pomoćnika tokom realizacije radnog zadatka
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
- Održava alat i opremu koje koristi za rad
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima, saradnicima i naručiocima posla, koristeći pravila poslovne komunikacije
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	<ul style="list-style-type: none"> - Planiranje i organizovanje sopstvenog rada za realizaciju poslova zidanja
Priprema posla i radnog mjesta	<ul style="list-style-type: none"> - Pripremanje resursa za realizaciju poslova zidanja - Pripremanje radnog mjesta za realizaciju poslova zidanja
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Zidanje elemenata objekta zidarskim blokovima, u skladu sa projektnom dokumentacijom - Zidanje elemenata objekta kamenom, u skladu sa projektnom dokumentacijom - Malterisanje unutrašnjih i spoljašnjih površina objekata - Završna obrada svježe ugrađenog betona u pozicije predviđene projektom - Izrada cementnih podloga i svih vrsta slojeva za pad na elementima objekta - Ugradnja prefabrikovanih elemenata u niskogradnji - Izvođenje jednostavnih tesarskih i armiračkih radova, u skladu sa projektnom dokumentacijom
Komercijalni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Nabavka materijala, alata i opreme potrebnih za realizaciju radnog zadatka
Administrativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada radne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	<ul style="list-style-type: none"> - Nema poslova rukovođenja
Nadzor rada	<ul style="list-style-type: none"> - Vršenje nadzora nad aktivnostima pomoćnika tokom realizacije radnog zadatka
Obezbeđivanje kvaliteta	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
Održavanje i popravke	<ul style="list-style-type: none"> - Održavanje alata i opreme za rad
Komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Obavljanje komunikacije sa nadređenima, saradnicima i korisnicima usluga
Očuvanje zdravlja i okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline - Sprovođenje postupaka i mjera za očuvanje zdravlja

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Planiranje i organizovanje sopstvenog rada za realizaciju poslova zidanja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Pregleda radni nalog u cilju planiranja aktivnosti i neophodnih **resursa** za realizaciju poslova armiranja
Resursi: materijal, alat, oprema i dr.
- Pregleda **tehničku dokumentaciju**, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka
Tehnička dokumentacija: projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača opreme (uputstva za montažu i održavanje, uputstva za upotrebu, šeme i crteži), atesti, sertifikati, garancije i dr.
- Pregleda **tehničku regulativu** neophodnu za izvršenje radnog zadatka
Tehnička regulativa: standardi, tehnički propisi i preporuke, uputstva i dr.
- Planira vrijeme trajanja radova po fazama, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka i u dogovoru sa nadređenima
- Izrađuje plan za obavljanje radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Radna dokumentacija (radni nalog, radni zadatak i dr.)
- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr.)
- Tehnička regulativa (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Osnove organizacije rada

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Pripremanje resursa za realizaciju poslova zidanja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Priprema relevantnu dokumentaciju za izvođenje radnog zadatka
- Priprema **pomoćna sredstva za rad** potrebna za izvođenje radnog zadatka

Pomoćna sredstva za rad: sredstva za ručni transport (kolica, japaner, drvena nosila – “tranje”), merdevine, radne skele, posuda za vodu, posuda za malter i dr.
- Priprema **zaštitna sredstva i opremu** za realizaciju radnog zadatka, u skladu sa radnim uslovima, načinom rada i važećim propisima o zaštiti na radu

Zaštitna sredstva i oprema: zaštitna obuća, zaštitna odjeća, zaštitne rukavice, šljem, štitnik za oči i lice, naočare, zaštitna maska za lice, antifon slušalice, zaštitni pojas, zaštitno uže i dr.
- Priprema **materijal, alat i opremu** u skladu sa radnim zadatkom, tehničkom dokumentacijom i tehničkom regulativom

Materijal: blokovi za zidanje, kamen za zidanje, prefabrikovani elementi u niskogradnji, malter, beton, kameni agregat, cement, kreč, gips, ugaone vođice, drvena građa, ekseri i dr.

Alat: zidarski čekić, čekić, maca, macola, špica, dlijeto, fangla, mistrija, špahtla, četke, ravnjača, letve, testere, tesarski čekić, sjekirica, armaturna kliješta, ključ za savijanje armature, lopata i dr.

Oprema: metar, visak, libela, nivelir, zidarski konac, mješalica, pumpa za nanošenje maltera, brusilica, bušilica, mašina za finu obradu podloge (helikopter), mašina za štampani beton, metalni kalupi za uzorke i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Radna dokumentacija (radni nalog, radni zadatak i dr.)
- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr.)
- Tehnička regulativa (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Zaštitne procedure za obavljanje poslova na siguran i bezbjedan način
- Zaštitna sredstva potrebna za obavljanje poslova na siguran i bezbjedan način
- Materijali, alat i oprema za poslove zidanja

3.2.2. Ključni posao: Pripremanje radnog mjesta za realizaciju poslova zidanja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Provjerava **uslove rada** na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama zaštite i zdravlja na radu
Uslovi rada: osvjetljenje, buka, vibracije, hemijski uslovi, prašina, izvori fizičke opasnosti, klimatski uslovi (temperatura, vjetar, kiša, magla, sniježne padavine, atmosferska pražnjenja i dr.)
- Obezbeđuje radno mjesto, u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu
- Učestvuje u provjeri ispravnosti alata i opreme koji se koriste za poslove zidanja
- Obezbeđuje da su potrebna tehnička dokumentacija, materijal, oprema i alati raspoloživi na radnom mjestu
- Podnosi izvještaj nadređenom o obavljenim poslovima pripreme radnog mjesta

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštita radnog mjesta, u zavisnosti od načina i uslova rada
- Propisi o zaštiti i zdravlju na radu
- Principi rada i kontrola ispravnosti opreme za zidanje
- Poslovna komunikacija

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Zidanje elemenata objekta zidarskim blokovima, u skladu sa projektnom dokumentacijom

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Učestvuje u montaži radne skele za zidanje
- Vršiti razmjeravanje **zidanih elemenata objekta**, korišćenjem odgovarajuće **opreme**
 - Zidani elementi objekta:** zidovi, lukovi, svodovi, kupole, parapeti, ograde, dimnjaci, ventilacioni kanali i dr.
 - Oprema:** metar, visak, nivelir, libela, zidarski konac i dr.
- Vršiti **obradu** pojedinih **zidarskih blokova**, na potrebnu mjeru, korišćenjem odgovarajućeg alata i opreme
 - Obrada:** rezanje, lomljenje, brušenje i dr.
 - Zidarski blokovi:** blok opeka, betonski blokovi, blokovi od lakih betona, dimnjački blokovi, ventilacioni blokovi i dr.
- Vršiti pripremu **materijala za spajanje (vezivnog materijala)** modularnih zidarskih blokova
 - Materijal za spajanje (vezivni materijal):** malter, specijalne vrste lijepka i dr.
- Zida elemente objekta modularnim zidarskim blokovima, korišćenjem odgovarajućeg materijala za spajanje, **alata i opreme**
 - Alat i oprema:** fangla, mistrija, špahtla, pumpa za nanošenje maltera, ravnjača, visak, libela i dr.
- Vršiti završnu obradu spojnica zidarskih blokova, korišćenjem odgovarajućeg materijala i alata

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi objekta
- Materijal i alat za zidanje modularnim zidarskim blokovima
- Obrada modularnih zidarskih blokova
- Zidanje modularnim zidarskim blokovima
- Izrada radne skele

3.3.2. Ključni posao: Zidanje elemenata objekta kamenom, u skladu sa projektnom dokumentacijom

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Vršiti odabir lomljenog kamena u pozajmištu (kamenolomu)
- Vršiti doradu i obradu nepravilnih kamenih blokova klesanjem, korišćenjem odgovarajućeg **alata**
Alat: zidarski čekić, maca, macola, špica, dljeto, brusilica i dr.
- Učestvuje u montaži radne skele za zidanje
- Vršiti razmjeravanje zidane elemente objekta, korišćenjem odgovarajuće opreme
- Vršiti pripremu materijala za spajanje (vezivnog materijala) kamena
- Zida elemente objekta obrađenim i/ili neobrađenim kamenom, korišćenjem odgovarajućeg materijala za spajanje, alata i opreme
- Vršiti oblaganje elemenata objekta dekorativnim kamenom, korišćenjem odgovarajućeg materijala za spajanje, alata i opreme
- Vršiti završnu obradu spojnica kamena, korišćenjem odgovarajućeg materijala i alata

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi objekta
- Materijal i alat za zidanje kamenom
- Obrada kamena
- Zidanje kamenom
- Oblaganje dekorativnim kamenom
- Izrada radne skele

3.3.3. Ključni posao: Malterisanje unutrašnjih i spoljašnjih površina objekta

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Učestvuje u montaži radne skele za malterisanje unutrašnjih i spoljašnjih površina objekta
- Vršiti postavljanje odgovarajućih **vodica** na površinu za malterisanje, korišćenjem odgovarajućeg alata i opreme
Vođice: vođice od maltera (fašne), vođice od gotovih elemenata i dr.
- Vršiti spravljanje različitih **vrsta maltera**, ručno ili mašinskim putem, korišćenjem odgovarajućeg **alata i opreme**
Vrste maltera: krečni, cementni, produžni i dr.
Alat i oprema: lopata, kolica, posuda za vodu, posuda za malter, mješalica i dr.
- Vršiti nanošenje maltera na površinu za malterisanje, ručno ili mašinskim putem, korišćenjem odgovarajućeg **alata i opreme**
Alat i oprema: fangla, mistrija, špahtla, pumpa za nanošenje maltera, ravnjača i dr.
- Ravna malterisanu površinu, korišćenjem odgovarajućeg **alata i opreme**
Alat i oprema: fangla, mistrija, špahtla, ravnjača, letve i dr.
- Vršiti obradu **specifičnih detalja** površina za malterisanje, korišćenjem odgovarajućeg alata i opreme
Specifični detalji: ivice, uglovi, otvori, ispusti i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi objekta
- Građevinski materijali
- Alat i oprema za malterisanje
- Spravljanje i nanošenje maltera

3.3.4. Ključni posao: Završna obrada svježe ugrađenog betona u pozicije predviđene projektom

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Vršiti postavljanje odgovarajućih vođica za ravnanje površina svježe ugrađenog betona, korišćenjem odgovarajućeg **alata i opreme**
Alat i oprema: čekić, kliješta, metar, visak, libela, nivelir i dr.
- Vršiti ravnanje svježe ugrađenog betona u **površinskim konstruktivnim elementima**, korišćenjem odgovarajućeg **alata i opreme**
Površinski konstruktivni elementi: temeljne ploče, međuspratne konstrukcije, krovne ploče, svodovi, podesti, balkoni, terase, betonski oluci, rampe, stepeništa i dr.
Alat i oprema: fangla, mistrija, crijevna libela, libela, ravnjačai dr.
- Vršiti ravnanje svježe ugrađenog betona u **površinskim nekonstruktivnim elementima**, korišćenjem odgovarajućeg alata i opreme
Površinski nekonstruktivni elementi: trotoari, staze, parking površine, rampe i dr.
- Vršiti ravnanje svježe ugrađenog betona na slobodnim površinama **linijskih konstruktivnih elemenata** i zidova, korišćenjem odgovarajućeg alata i opreme
Linijski konstruktivni elementi: stubovi, grede, lukovi i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi objekta
- Alat i oprema za završnu obradu betona
- Ravnanje i njegovanje betona

3.3.5. Ključni posao: Izrada cementnih podloga i svih vrsta slojeva za pad na elementima objekta

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Prenosi visinske kote iz projekta na karakteristične tačke elemenata objekta, korišćenjem odgovarajuće **opreme**
Oprema: metar, libela, crijevna libela, nivelir i dr.
- Vrš **pripremanje površine** za izradu podloge i/ili sloja za pad, korišćenjem odgovarajućeg **alata i opreme**
Pripremanje površine: čišćenje, krajcovanje, nanošenje cementnog mlijeka ili drugog prajmera i dr.
Alat i oprema: metla, špahtla, dlijeto, fangla, četka i dr.
- Vrš postavljanje **vodica** na odgovarajuće pozicije, na površini za izradu podloge i/ili sloja za pad
Vodice: vodice od maltera (fašne), vodice od gotovih elemenata i dr.
- Vrš ugradnju i ravnanje cementne podloge i/ili sloja za pad, korišćenjem odgovarajućeg **alata i opreme**
Alat i oprema: ravnjača, mašina za finu obradu podloge (helikopter), mašina za štampani beton i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi objekta
- Građevinski materijali
- Alat i oprema
- Tehnologija izrade cementnih podloga i slojeva za pad

3.3.6. Ključni posao: Ugradnja prefabrikovanih elemenata u niskogradnji

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Vršiti ugradnju podložnog sloja od odgovarajućeg **materijala**, na pozicijama predviđenim projektnom dokumentacijom, korišćenjem odgovarajućeg alata i opreme
Materijal: beton, malter, pijesak i dr.
- Vršiti ugradnju **lakih** (ručno ugradivih) **prefabrikovanih elemenata**, na pozicijama predviđenim projektnom dokumentacijom, korišćenjem odgovarajućeg alata i opreme
Laki prefabrikovani elementi: betonski ivičnjaci, rigole, kanalice, raster ploče i dr.
- Vršiti ugradnju **teških prefabrikovanih elemenata**, na pozicijama predviđenim projektnom dokumentacijom, korišćenjem odgovarajuće mehanizacije
Teški prefabrikovani elementi: tunelski ivičnjaci, betonske cijevi i dr.
- Vršiti završnu obradu spojnica prefabrikovanih elemenata, korišćenjem odgovarajućeg materijala i alata

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi objekta niskogradnje
- Građevinski materijali
- Prefabrikovani elementi u niskogradnji

3.3.7. Ključni posao: Izvođenje jednostavnih tesarskih i armiračkih radova, u skladu sa projektnom dokumentacijom

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Izrađuje jednostavne drvene skele, korišćenjem odgovarajućeg **tesarskog alata i opreme**
Tesarski alat i oprema: tesarski čekić, testera, sjekirica, bušilica i dr.
- Vršiti izradu i montažu oplata za **jednostavne konstruktivne elemente**, korišćenjem odgovarajućeg tesarskog alata
Jednostavni konstruktivni elementi: nadvratnici, nadprozornici, serklaži i dr.
- Vršiti **pripremu** i ugradnju **armature** za jednostavne konstruktivne elemente, korišćenjem odgovarajućeg **alata i opreme**
Priprema armature: ispravljanje, sijećenje, savijanje, povezivanje i dr.
Alat i oprema: brusilica, armaturna kliješta, ključ za savijanje armature i dr.
- Vršiti betoniranje jednostavnih konstruktivnih elemenata, korišćenjem odgovarajućeg **alata i opreme**
Alat i oprema: lopata, kolica, posuda za vodu, posuda za malter, letva, mješalica i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi objekta
- Alat i oprema za tesarske, armiračke i poslove betoniranja
- Obrada i ugradnja armature
- Izrada i montaža oplata
- Spravljanje i ugradnja betona

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Nabavka materijala, alata i opreme potrebnih za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Priprema spisak za nabavku materijala, alata i opreme
- Vršiti vizuelnu kontrolu primljenog materijala, alata i opreme
- Prijavljuje nadređenom nepravilnosti u slučaju da pristigli materijal, alat i oprema nisu u skladu sa porudžbinom
- Preuzima materijal, alat i opremu iz skladišta

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Način prijema i skladištenja materijala, alata i opreme
- Karakteristike materijala, alata i opreme

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Izrada radne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Vodi evidenciju o izvršenim poslovima i realizovanim radnim nalogima u dnevniku rada, ručno i/ili elektronski
- Vodi evidenciju o utrošku materijala u toku procesa rada, ručno i/ili elektronski
- Učestvuje u izradi periodičnih izvještaja o realizovanim aktivnostima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Vođenje evidencije o izvršenim poslovima i realizovanim radnim nalogima
- Vođenje evidencije o utrošku materijala u toku realizacije radnog zadatka
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Poslovna komunikacija

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

- Nema poslova rukovođenja

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

3.7.1. Ključni posao: Vršenje nadzora nad aktivnostima pomoćnika tokom realizacije radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Prati izvođenje aktivnosti pomoćnika u toku realizacije radnog zadatka
- Učestvuje u nadzoru nad sprovođenjem mjera za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanja zdravlja u toku realizacije radnog naloga

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Radna dokumentacija (radni nalog, radni zadatak i dr.)
- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr.)
- Tehnička regulativa (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova
- Poslovna komunikacija

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Primjenjuje tehničku regulativu i standarde kvaliteta pri realizaciji radnog zadatka
- Koristi alat i opremu, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Obavlja faznu kontrolu dinamike i kvaliteta realizacije radnog zadatka, u skladu sa svojim nadležnostima
- Obavlja završnu kontrolu realizacije radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr.)
- Tehnička regulativa (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Standardi kvaliteta
- Karakteristike i način rukovanja alatom i opremom

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Održavanje alata i opreme za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Pravilno odlaže alat i opremu nakon upotrebe, vodeći računa o **uslovima skladištenja**
Uslovi skladištenja: temperatura, vlaga, prašina, svjetlost i dr.
- Vršiti **redovno održavanje** alata i opreme, u skladu sa standardnim procedurama i/ili uputstvom proizvođača
Redovno održavanje: čišćenje, podmazivanje, zamjena potrošnih dijelova i dr.
- Prijavljuje kvarove i/ili oštećenja alata i opreme nadređenom ili odgovarajućoj službi

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Alat i oprema za rad (karakteristike, upotreba, način održavanja i odlaganja)
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Poslovna komunikacija

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa nadređenima, saradnicima i naručiocima posla

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Traži od nadređenog neophodne informacije i pojašnjenja za realizaciju radnog zadatka
- Daje uputstva pomoćniku za realizaciju radnog zadatka koristeći jasnu, stručnu terminologiju
- Komunicira sa nadređenima, saradnicima i naručiocima posla (korisnicima usluga), koristeći pravila poslovne komunikacije
- Izvještava nadređenog o završenom poslu koristeći jasnu, stručnu terminologiju

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Upotreba stručne terminologije
- Poslovna komunikacija
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:

- Provjerava ispravnost zaštitnih sredstava i opreme, prema utvrđenoj proceduri i uputstvima proizvođača
- Koristi zaštitna sredstva i opremu pri radu, u skladu sa standardima i uputstvima proizvođača
- Izvodi radove u skladu sa propisima, tako da ne ugrožava sebe i saradnike
- Sprovodi **sigurnosne procedure** na prostoru na kojem se vrše radovi

Sigurnosne procedure: provjeravanje pozicije elektroenergetskih vodova, provjeravanje stanja opreme, postavljanje zaštitne trake i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi zaštite na radu
- Zaštitna sredstva i oprema
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova
- Opasnosti usljed nepravilnog korišćenja zaštitnih sredstava prilikom izvođenja radova

3.11.2. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline**Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:**

- Izvodi radove efikasno, bez nepotrebnog utroška materijala i ugrožavanja okoline
- Sortira različite vrste otpadnog materijala na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine, procedurama kompanije i uputstvima proizvođača opreme
- Odláže otpad, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine, procedurama kompanije i uputstvima proizvođača opreme
- Održava mjesto izvođenja radova čistim i urednim do finalizacije i primopredaje izvedenih radova

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Značaj zaštite životne sredine
- Plan zaštite životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala
- Procedure reciklažnog postupka i iskorišćenja hemijskog, građevinskog i drugog otpada

3.11.3. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za očuvanje zdravlja**Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Zidar:**

- Sprovodi preventivne mjere za očuvanje sopstvenog zdravlja i zdravlja svojih saradnika
- Pruža prvu pomoć saradniku u slučaju povrede na radu, u skladu sa propisanom procedurom
- Pruža prvu pomoć saradniku u slučaju električnog udara, u skladu sa propisanom procedurom
- Učestvuje u evakuaciji i spašavanju saradnika u slučaju opšte opasnosti, u skladu sa propisanom procedurom
- Vršiti kontrolu potpunosti kompleta prve pomoći, u skladu sa zakonskom regulativom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove pružanja prve pomoći
- Procedure prilikom pružanja prve pomoći u slučaju električnog udara
- Procedure za postupanje u slučaju opšte opasnosti

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Građevinarstvo i uređenje prostora Podsektor: Građevinarstvo
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ISCO-u	7112 Zidari i srodna zanimanja
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Zidar radi na gradilištima objekata visokogradnje, niskogradnje i hidrogradnje. Radi u otvorenim, poluotvorenim i zatvorenim prostorima. Poslove obavlja pretežno u stojećem ili čučućem položaju, a po potrebi i na visini. Prilikom rada može biti izložen vremenskim nepogodama, uslovima povećane buke i prašine. Uobičajen je rad u smjenama, kao i rad na terenu sa produženim radnim vremenom.
Srodna zanimanja	Građevinsko-arhitektonski tehničar za izvođenje radova, Građevinski tehničar za projektovanje objekata visokogradnje, Arhitektonski tehničar za projektovanje, Građevinski tehničar za niskogradnju, Građevinski tehničar za hidrogradnju, Građevinski tehničar za kontrolu kvaliteta, Tesar, Armirač, Izolater, Pomoćnik izvođača građevinskih radova
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Zidar/ Zidarka

Kod dokumenta: SZ-060130-ZIDR

Datum usvajanja dokumenta: 11. mart 2019. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XXVII sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Prof. dr Biljana Šćepanović, doktor tehničkih nauka, vanredni profesor, Građevinski fakultet Univerziteta Crne Gore
2. Vlatko Ćipranić, diplomirani građevinski inženjer, glavni inženjer projekta, Chine Road and Bridge Cooperation – CRBC
3. Miloš Stojanović, diplomirani mašinski inženjer, stručni saradnik izvršnog direktora, Zetogradnja d.o.o. Podgorica
4. Boban Šćekić, diplomirani građevinski inženjer, odgovorni inženjer na gradilištu, Korming d.o.o. Danilovgrad
5. Ljubo Dušanov Stjepčević, diplomirani inženjer arhitekture, vlasnik arhitektonskog studija, Podroom d.o.o. Podgorica
6. Sanja Pejović, diplomirani pravnik, pravni savjetnik, Toškovići d.o.o. Podgorica
7. Ljiljana Braletić, diplomirani inženjer arhitekture, izvršni direktor, Elektron d.o.o. Podgorica
8. Jovan Popović, diplomirani građevinski inženjer, odgovorni inženjer na gradilištu, Elektron d.o.o. Podgorica
9. Balša Rakčević, diplomirani inženjer arhitekture, Sekretar Odbora Udruženja građevinarstva i industrije građevinskih materijala, Privredna komora Crne Gore
10. Milanka Sredanović, diplomirani inženjer arhitekture, predsjednik sektorske komisije za Građevinarstvo i uređenje prostora, nastavnik, JU Srednja građevinsko-geodetska škola "Inž. Marko Radević" Podgorica

Koordinator:

Marina Braletić - Taljanović, diplomirani inženjer elektrotehnike, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje